

Initiatiefvoorstel voor de raadsvergadering van

.....

Jaar **2020**
Afdeling **1**
Nummer
Publicatiedatum
Agendapunt
Datum initiatiefvoorstel **29 juni 2020**

Onderwerp

Instemmen met het initiatiefvoorstel 'Van buurtwerk naar betaald werk' van de leden Grooten (GroenLinks) en De Heer (PvdA) en kennisnemen van de bestuurlijke reactie

Met dit initiatiefvoorstel stellen wij u voor het volgende besluit te nemen:

Tekst van openbare
besluiten wordt
gepubliceerd

De gemeenteraad van Amsterdam

Gezien het initiatiefvoorstel van de leden Grooten (GroenLinks) en De Heer (PvdA) van 29 juni 2020 getiteld: 'Van buurtwerk naar betaald werk',
Mede gezien de bestuurlijke reactie op het initiatiefvoorstel en de behandeling in de raadscommissie voor Kunst, Diversiteit en Democratisering;

besluit:

- I. in te stemmen met genoemd initiatiefvoorstel;
- II. het college van burgemeester en wethouders te verzoeken:
  1. Een plan te maken om in 2020 een eerste groep Buurtbanen in verschillende stadsdelen en in samenwerking met Combiwel, Wikistad en de oud-Buurtbaners te creëren;
  2. Dit plan verder uit te werken met daarin opgenomen de constructie, succesfactoren, doelstellingen en budget en daarmee vanaf 2021 te komen tot een aantal van 25 buurtbanen onder de vlag van de Werkbrigade verspreid over de stad;
  3. Te zorgen voor goede begeleiding en opleiding/training voor de Buurtbaners en een platform te bieden voor het uitwisselen van ervaringen tussen Buurtbaners onderling;
  4. Hierbij samen te werken met het Productiehuis van Wikistad, Combiwel en de Buurtbaners die het traject al hebben doorlopen;
  5. Het Buurtbaanproject na twee jaar te evalueren door in kaart te brengen hoeveel Buurtbaners doorgestroomd zijn naar duurzaam betaald werk en een kwalitatieve evaluatie uit te voeren onder Buurtbaners, begeleiders en bewoners en bij succes het project zo mogelijk uit te breiden.
- III. kennis te nemen van de bestuurlijke reactie op het initiatiefvoorstel.

Wettelijke grondslag

Gemeentewet art. 147a, lid 1

Initiatiefvoorstel voor de raadsvergadering van

Initiatiefvoorstel

“Als ik de Buurtbaan niet had gehad, had ik waarschijnlijk nu nog in de bijstand gezeten. Het heeft veel voor me betekend en veranderd omdat het deuren heeft geopend die anders gesloten waren gebleven. Ik ben weer gestart met een opleiding en hoop aan het eind van het jaar doorgestroomd te zijn naar regulier betaald werk” - derde Buurtbaner Jan Majjenbuurt

---

Inleiding

Elke buurt in onze stad is uniek. De straten, de huizen en de pleinen, maar ook zeker de bewoners en de netwerken. Onze stad kent vele actieve bewoners en netwerken die de verschillende wijken van Amsterdam zo uniek maken. Er zijn veel voorbeelden te noemen. Bewoners die initiatief nemen om hun buurtgenoten te helpen bij hun belastingaangifte, bewoners die een schoonmaakactie opzetten of netwerken die zorgen voor een veilig en welkom gevoel in de buurt. Buurtbewoners en informele organisaties spelen hierin een belangrijke rol. Neem de Sleutelvrouwen in West. Zij organiseren als ervaringsdeskundigen activiteiten om vrouwen die veel thuis zijn onder de mensen te brengen en wat te leren, bijvoorbeeld door een taalcursus of fietsles aan te bieden. Ze helpen elkaar en andere kwetsbare vrouwen om actief te worden. Juist omdat ze elkaars leefwereld kennen, hebben ze elkaar iets te bieden waar ook echt behoefte aan is. Tegenwoordig komen ze ook samen om te bespreken wat er beter moet in de wijk, om er voor te zorgen dat de wijk leefbaar en toegankelijk is. In andere stadsdelen zijn vergelijkbare groepen actief. Zij zijn zeer belangrijk in het slaan van bruggen tussen bewoners en formele organisaties zoals welzijnsorganisaties en maatschappelijke hulpverlening.

Tegelijkertijd wil de gemeente ervoor zorgen dat alle Amsterdammers mee kunnen doen op een manier die past bij hoe zij in het leven staan en hoe zij iets willen bijdragen aan hun buurt of de stad. Vooral voor mensen die, om uiteenlopende redenen, in een kwetsbare positie terecht zijn gekomen is het vaak lastig om weer actief te worden. Om deze groep mensen de kans te geven om een baan te vinden die bij hen past en waar ze voldoening uit halen, moeten ze eerst bereikt worden. Dat lukt de gemeente op dit moment niet altijd. In West is er een initiatief ontstaan genaamd 'De BuurtBaan'. Banen waar mensen ervaring kunnen opdoen in werkzaamheden zoals de Sleutelvrouwen van West doen, met als doel om uiteindelijk uit te stromen naar duurzaam betaald werk. Dit voorstel gaat over de uitbreiding van deze Buurtbanen en past in de wens van het college om iedere Amsterdammer volwaardig mee te kunnen laten doen aan de samenleving.

De huidige Buurtbaan

Om een brug te slaan tussen bewoners en formele organisaties is in de Jan Majjenbuurt in Amsterdam-West een 'Buurtbaan' ingesteld op initiatief van Wikistad en een actieve bewoner. Wikistad is een stichting die actieve en ondernemende bewoners in een kwetsbare positie coacht om verder te komen. De actieve bewoner had geen uitzicht op betaald werk omdat zij niet de kwalificaties hiervoor bezat. Wel had ze een groot informeel netwerk en was ze erg actief in de buurt. Vandaar dat zij en Wikistad op het idee kwamen een Buurtbaan hebben op te zetten waar deze twee factoren samen kwamen.

Initiatiefvoorstel voor de raadsvergadering van

Het idee achter deze Buurtbaan was dat de bewoner tegen betaling werkzaamheden zou uitvoeren ter versterking van de buurt en tegelijkertijd begeleid werd om door te stromen naar regulier betaald werk. Het stadsdeel heeft hier vervolgens de financiële middelen voor beschikbaar gesteld om het salaris van de Buurtbaan en de benodigde coaching te financieren. Het project bleek goed te werken aangezien de bewoner binnen een jaar een betaalde baan had; iets wat de jaren daarvoor niet was gelukt.

Om dit project te verduurzamen heeft Combiwel vervolgens het werkgeverschap op zich genomen. Inmiddels is de derde 'Buurtbaner' aan het werk. Zij werkt 32 uur per week, waarvan 8 uur is gereserveerd voor opleiding en begeleiding en 24 uur voor werkzaamheden ter versterking van haar buurt. Deze werkzaamheden zijn divers en laagdrempelig waardoor ze, zoals ze zelf zegt, een bruggenbouwer is tussen bewoners en instanties en zorgt voor meer verbinding en samenredzaamheid. Zo organiseert ze naailessen, een cursus computervaardigheden en klusworkshops waardoor de deelnemers vaardigheden leren die ze in kunnen zetten in de buurt. Daarnaast bereidt ze één keer in de maand een ontbijt of lunch waarbij dan thema's als digitalisering en regelgeving rondom belastingen en toeslagen worden besproken. De deelnemers aan deze activiteiten boeken echt vooruitgang. Één iemand is ondertussen alweer betaald aan de slag, terwijl anderen begonnen zijn met vrijwilligerswerk. De huidige Buurtbaner heeft ook aangegeven dat ze al minimaal twee mensen kent die de Buurtbaan van haar kunnen overnemen wanneer zij doorstroomt naar regulier werk. Dit laat zien dat het project ook duurzaam kan worden voortgezet.

De 8 uren van de Buurtbaan die gereserveerd zijn voor begeleiding zijn gericht op de ontwikkeling van doorstroming van de Buurtbaner. Deze begeleiding wordt verzorgd door het Productiehuis. Dit is een leergemeenschap van Wikistad waar mensen in een kwetsbare positie leren van ervaringsdeskundigen om regie te krijgen over hun financiële situatie en persoonlijke ontwikkeling. Het Productiehuis levert een coach die de Buurtbaners 8 uur per week helpt met allerlei vragen, maar ook met vaardigheden als plannen en time-management. De Buurtbaners geven aan dat dit behulpzaam en nodig is aangezien ze vaak lange tijd werkloos zijn geweest.

Twee van de drie Buurtbaners zijn inmiddels uitgestroomd naar betaalde banen binnen de sector zorg en welzijn. De huidige Buurtbaner is gestart met een opleiding die ze aan het eind van het jaar hoopt af te maken zodat ook zij dan kan doorstromen naar betaald werk.

Op dit moment wordt deze Buurtbaan uit verschillende bronnen gefinancierd zoals de gebiedsplanmiddelen, armoedemiddelen en het geld voor de sociale basis.

Werkbrigade

De gemeente biedt met de Werkbrigade vergelijkbaar werk aan. Hier krijgen mensen met een bijstandsuitkering een tijdelijke betaalde baan met wettelijk minimumloon aangeboden in de openbare ruimte. Het doel is om mensen te helpen bij hun persoonlijke ontwikkeling en uiteindelijk te begeleiden naar betaald

Initiatiefvoorstel voor de raadsvergadering van

---

werk. Deelnemers doen ervaring op en kunnen certificaten halen. De Werkbrigade is succesvol gebleken met 510 deelnemers en 55 mensen die zijn uitgestroomd naar betaald werk in 2019.

De voorgestelde Buurtbaan

Het idee is daarom om onder de paraplu van de Werkbrigade meer Buurtbanen te creëren, verspreid over verschillende buurten in Amsterdam. Het doel van deze banen is tweeledig: enerzijds actieve bewoners zonder uitzicht op een baan door laten stromen naar regulier betaald werk en anderzijds hun kennis en ervaringen van de buurt gebruiken om de buurt te versterken.

In veel buurten wonen in meer of mindere mate bewoners die in een kwetsbare positie zitten. Zij hebben vaak te maken met armoede, eenzaamheid of laaggeletterdheid. Voor deze kwetsbare bewoners is het lastig om naar de juiste instanties te stappen om die problemen aan te pakken en hun welzijn te verbeteren. Soms weten ze niet hoe ze welzijnsorganisaties of andere instanties moeten bereiken. Soms durven ze niet om hulp te vragen. Hierdoor worden deze mensen niet bereikt en geholpen door de gemeente.

De Buurtbaan kan hierin uitkomst bieden. De beoogde doelgroep voor deze Buurtbanen zijn namelijk sleutelfiguren in de buurt voor wie de stap naar betaald werk op dit moment om uiteenlopende redenen nog te groot is. Deze mensen hebben vaak een groot informeel netwerk in de buurt. Doordat zij een vertrouwenspositie hebben binnen de buurt, kunnen zij als laagdrempelig aanspreekpunt fungeren voor andere buurtbewoners. Zij kunnen bewoners bijvoorbeeld helpen bij het verbinden met netwerken, ze kunnen werken binnen maatschappelijke initiatieven in de buurt zoals een post-open-maakspreekuur in een buurthuis, het organiseren van gesprekken tussen verschillende mensen, en mensen helpen de weg te vinden binnen de buurt en zorg. Zo kunnen Buurtbaners een brug slaan tussen hun informele netwerk en de formele instanties in de wijk. Dit kan enorm waardevol zijn bij het aanpakken van problemen als eenzaamheid en schulden.

Naast informeel aanspreekpunt, voert de Buurtbaner ook eigen plannen uit die bijdragen aan de sociale cohesie in de buurt. Voorbeelden hiervan kunnen zijn het organiseren van inloopactiviteiten, mensen bezoeken of contacten binnen de buurt leggen. Deze werkzaamheden kunnen verschillen per buurt maar hebben altijd als doel de participatie en samenredzaamheid van de buurt te versterken. Het doel is om aan te sluiten bij de sociale basis van de gemeente, maatschappelijk initiatieven en participatietrajecten en de nieuwe buurtteams. De sociale basis zijn alle laagdrempelige voorzieningen in de wijk, van bewonersinitiatieven en welzijn. De drempel is bewust laag en het is informeel en makkelijk toegankelijk. De buurtteams willen óók een lage drempel hebben. In 2021 komen er in alle buurten deze teams waarin zorg en toeleiding naar dagbesteding en schuldhulpverlening gebundeld zijn. Een plek waar iedereen terecht moet kunnen met zorgvragen dus. De Buurtbaner is een spil in alle soorten en maten van welzijn en activiteit in de buurt en probeert juist die mensen die we vaak niet zien, te activeren en te helpen. In de praktijk van de transitie Jeugdhulp en de Ouder Kind Teams hebben we bijvoorbeeld gezien dat het best een tijdje duurt voordat alle Amsterdammers nieuwe voorzieningen weten te

Initiatiefvoorstel voor de raadsvergadering van

---

vinden en de teams ook echt gaan draaien. Juist in die startfase kan een Buurtbaner een cruciale rol spelen.

Partners en uitwerking

Als partners willen we graag dat de gemeente samen gaat werken met de partijen die de Buurtbaan vanaf het begin mogelijk hebben gemaakt: Wikistad en Combiwel. We willen dat het initiatief zo laagdrempelig mogelijk blijft, zodat we de juiste mensen bereiken om deze banen te gaan vervullen. Andere partners zijn de stadsdelen, organisaties in de sociale basis, de buurtteams en maatschappelijke initiatieven, waaronder MA.AK020.

Ontwikkeling en begeleiding

De Buurtbaan is een tijdelijke aanstelling van maximaal 2 jaar. In deze periode ontwikkelen Buurtbaners vaardigheden die hen in staat stellen succesvol in te stromen bij regulier betaald werk. Dit werk zal voornamelijk zijn in sectoren als de zorg, welzijn en sociale basis. Zij kunnen bijvoorbeeld klantmanager worden bij de gemeente afdeling Werk, Participatie en Inkomen of als ondersteunend personeel in zorg of onderwijs aan de slag gaan.

Om uiteindelijk door te kunnen stromen naar dit soort (reguliere) banen volgen de Buurtbaners een ontwikkelingstraject bij een leerwerkplaats. Het is essentieel om hierbij de ervaringen van zowel het Productiehuis van Wikistad, Combiwel als de oud-Buurtbaners uit de Jan Maijenstraat te benutten. Het idee is daarom om een leerwerkplaats op te zetten met het Productiehuis waar de oud-Buurtbaners een betaalde functie krijgen om nieuwe Buurtbaners te begeleiden bij hun dagelijkse werk.

Het doel is dat de Buurtbaners uiteindelijk door kunnen stromen naar regulier betaald werk en de Buurtbaan een opstap daarnaartoe is. De vrijgekomen plek kan dan worden ingevuld door een andere bewoner uit de buurt en zo kan één functie gedurende een langere tijd voor meerdere uitstromingen naar regulier betaald werken zorgen.

De effecten

Het aanstellen van een Buurtbaner heeft meerdere voordelen. Ten eerste vergroot het de betrokkenheid van bewoners aangezien ze hun klachten en behoeften kunnen uiten bij een voor hun vertrouwde buurtbewoner. Het unieke aan de Buurtbaan is dat de deelnemers hun eigen ervaring meenemen naar hun werk. Hierin verschilt de Buurtbaan ook van de Werkbrigade waar de ervaringen en kennis van individuen weinig uitmaken voor de werkzaamheden die ze verrichten. De toegevoegde waarde hiervan is dat ze in staat zijn moeilijk bereikbare mensen te koppelen aan formele instanties. Dit biedt de gemeente niet alleen de mogelijkheid meer Amsterdammers in beeld te krijgen die door overheidsinstanties en welzijnsorganisaties eerder niet bereikt worden, maar past ook in het streven naar meer democratisering en participatie van het huidige college. Buurtbaners zijn hierin dus een waardevolle aanvulling op het al bestaande netwerk aangezien zij het lokale netwerk en soms ook ervaringsdeskundigheid hebben die instanties vaak missen. Of zoals een van de Buurtbaners het mooi verwoordt:

Initiatiefvoorstel voor de raadsvergadering van

“Armoede zie je niet altijd terug in de cijfers. Armoede zie je op straat. Gelukkig kende ik al veel mensen waardoor ik de cijfers van de gemeente kon combineren met mijn eigen ervaringen. Hierdoor kon ik bewoners op maat helpen en niet werken aan ‘zelfredzaamheid’ maar ‘samenredzaamheid’. - eerste Buurtbaner Jan Maijenbuurt

---

Ten tweede versterkt het aanstellen van een Buurtbaner de sociale cohesie in de buurt. Aangezien de beoogde sleutelfiguren nu vaak al op vrijwillige basis betrokken zijn bij veel initiatieven, zijn ze een spin in het sociale web van de buurt. Door hen te betalen voor dit soort werkzaamheden kunnen deze initiatieven, die anders het risico lopen dood te bloeden, verduurzaamd worden. Als deze initiatieven er nog niet zijn, kan de Buurtbaner ook zelf nieuwe activiteiten organiseren waarbij ontmoeting en verbinding voorop staan. Op deze manier wordt de participatie en samenredzaamheid van de buurt versterkt. De resultaten van het huidige Buurtbaan-project van Combiwel en het Productiehuis bewijzen dit ook. Zo is Combiwel erg positief over de Buurtbanen en willen ook zij graag uitbreiden. Ook de Buurtbaners zelf hebben het als positief ervaren en zien dat ze ook andere helpen bij hun ontwikkeling.

Ten slotte biedt het mensen die nu nog een afstand tot de arbeidsmarkt hebben weer perspectief op een betaalde baan. Een deel van de Amsterdammers zit nog steeds zonder werk. Een deel van hen doet veel op vrijwillige basis in de wijk, maar zou eigenlijk graag betaald werk willen doen. Vaak hebben ze daar nu geen uitzicht op door gebrek aan kwalificaties of zelfvertrouwen. Door deze mensen eerst een Buurtbaan aan te bieden, kunnen ze deze kwalificaties verkrijgen, het zelfvertrouwen weer opdoen en uiteindelijk doorstromen naar betaald werk. Dit blijkt ook uit het al bestaande Buurtbanen project. Voor deze mensen was de Buurtbaan levensveranderend. Het droeg bij aan het vergroten van hun zelfvertrouwen, bestaanszekerheid en algemene welzijn. GroenLinks en de PvdA zijn ervan overtuigd dat er in Amsterdam nog veel meer mensen zijn die de Buurtbaan als opstapje zouden kunnen gebruiken.

De voorgestelde uitbreiding

Het doel van dit voorstel is om de Werkbrigade uit te breiden naar andere typen werk. Zo kunnen ook mensen die minder hebben met het werk in de openbare ruimte de mogelijkheid krijgen om aan het werk te gaan, of kan het bijvoorbeeld ingezet worden in belangrijke sectoren waar tekorten zijn. Zoals de zorg. De Buurtbaan zou wat GroenLinks en PvdA betreft goed passen onder de paraplu en budget van de Werkbrigade. Een vorm waarin de werkbrigade mensen detacheeert naar deze partnerorganisaties, zou volgens de indieners goed kunnen werken. Wat voor ons voorop staat is dat de Buurtbaner een plek krijgt in een levendig netwerk, collega's heeft en zich onderdeel kan voelen van een team.

Het idee is om in 2020 al een kleine groep Buurtbaners te laten starten in samenwerking met verschillende stadsdelen, de Werkbrigade, het Productiehuis van Wikistad, Combiwel en de oud-Buurtbaners. Combiwel, het Productiehuis en de oud-Buurtbaners hebben al aangegeven hier graag aan deel te willen nemen.

Initiatiefvoorstel voor de raadsvergadering van

Op basis van de ervaringen van deze eerste groep kan dan de samenwerking tussen de betrokken partners worden geëvalueerd en waar nodig bijgestuurd. Vervolgens kan in 2021 het aantal Buurtbanen verder worden uitgebreid naar 25.

Als dit succesvol blijkt te zijn dan kunnen er op langere termijn nog meer Buurtbanen verspreid over de stad worden ingevoerd.

Evaluatie

Aangezien de Buurtbaan primair gericht is op doorstroom naar betaald werk, wordt het succes van het project gemeten aan de hand van het percentage Buurtbaners dat doorstroomt naar betaald werk. Daarnaast wordt ook een kwalitatieve evaluatie uitgevoerd door Buurtbaners, begeleiders en bewoners.

Dekking

Door het onder de vlag van de Werkbrigade te plaatsen kan dit voorstel worden gedekt door de middelen die daarvoor beschikbaar zijn.

Gezien vorenstaande leggen wij de raad graag de volgende besluiten voor:

Het college van burgemeester en wethouders te verzoeken:

1. Een plan te maken om in 2020 een eerste groep Buurtbanen in verschillende stadsdelen en in samenwerking met Combiwel, Wikistad en de oud-Buurtbaners te creëren;
2. Dit plan verder uit te werken met daarin opgenomen de constructie, succesfactoren, doelstellingen en budget en daarmee vanaf 2021 te komen tot een aantal van 25 buurtbanen onder de vlag van de Werkbrigade verspreid over de stad;
3. Te zorgen voor goede begeleiding en opleiding/training voor de Buurtbaners en een mogelijkheid voor het uitwisselen van ervaringen tussen Buurtbaners onderling;
4. Hierbij samen te werken met het Productiehuis van Wikistad, Combiwel en de Buurtbaners die het traject al hebben doorlopen.
5. Het Buurtbaanproject na twee jaar te evalueren door in kaart te brengen hoeveel Buurtbaners doorgestroomd zijn naar duurzaam betaald werk en een kwalitatieve evaluatie uit te voeren onder Buurtbaners, begeleiders en bewoners en bij succes het project zo mogelijk uit te breiden.

Stukken

Meegestuurd
Ter inzage gelegd

n.v.t.

De leden van de gemeenteraad van Amsterdam

L. Grooten (GroenLinks)
A. C. de Heer (PvdA)
